

1745 2den Del. af Lovf. sigtende til at fremme Lehis o. s. v. Overg. t. fri Forbeholdom. 1746

jeg, som tidligere anført, ogsaa af ganske Hjerte billigere, idet jeg kun ønsker en Oplysning om dens rette Forstaaelse i Henhold til den Forespørgsel, som jeg tillod mig før derom at henvende til den ærede Minister.

Madvig: Ja, det har unægtelig været mig noget paafaldende at høre, at det ærede Medlem, der nu satte sig, aldeles sluttede sig til og billigede den første Deel af § 23. (Lobtesen: Hvorfor?). Fordi man dog, før man slutter sig til og billiger en Bestemmelse, synes først at maatte være paa det Reene med, hvad Meningen af den er. — Jeg skal iøvrigt just tillade mig endnu engang at komme noget tilbage til denne første Deel af § 23, fordi der, idet jeg efter vort sidste Møde har forfulgt Tanken i samme, er opstaaet nogle nye Betragtninger hos mig om Forholdet mellem den omhandlede Bestemmelse og forskellige andre. Jeg skal først sige et Par Ord om, hvorledes § 23 i det Hele tager sig ud i Lovforslaget, og hvorledes den efter min Mening er kommen ind der, men, før at jeg kan udtale, hvorledes min Anskuelse i saa Henseende er, uden at give noget Anstød, maa jeg først gjøre en enkelt Bemærkning. Jeg finder det baade naturligt og tilstedeligt, ja jeg kunde sige undertiden næsten pligtmæssigt, at de forskellige Livsforhold, hvorunder Folk leve, give dem et forskjelligt Syn ogsaa paa Retsforholdene, og jeg kan derfor fuldkommen forklare mig, at en Lehn- eller Majoratsbesidder betragter Arvespørgsmaal anderledes, end jeg gjør det, ja, jeg vil endog sige, at hvis en Lehn- eller Majoratsbesidder ikke efter den Maade, hvorpaa han er stillet, betragtede Arvespørgsmaalene anderledes, end jeg betragter dem, ja maatte han finde sig ulykkelig just ved at være stillet i det Forhold, hvori han befinder sig. Jeg begriber altsaa meget vel en i den giivne Livsstilling grundet forskjellig Opfattelse af de herhenhørende Retsforhold, og det er derfor ingen Vebreidelse, naar jeg omtaler, at en saadan forskjellig Opfattelse finder Sted og gjør

sig gjældende. Efter at have sagt dette, tør jeg uden Anstød med Hensyn til § 23 fremhæve, at den sidste Deel af samme ganske vist har sin Oprindelse fra den ærede Justitsminister, men at Paragraphens første Deel derimod ikke først er fremkommen i dette Lovforslag, men at den først er kommen frem i det andet Thing ved privat Initiativ, og jeg skal da sige, hvorledes jeg betragter den som fremkommen. Jeg nævnte nys Indflydelsen af de forskellige Livsstillinger. Og undertiden kan en Mand nu i saa Henseende staae under en dobbelt Indflydelse. Majoratsbesidderen er saaledes tillige Sædegaardbesidder, og der er en Sammenhæng mellem den Betragtning og Opfattelse, som naturligen gjør sig gjældende hos Majoratsbesidderen, og den, der gjør sig gjældende hos Sædegaardseieren. I det man nu har frygtet for Følgerne af Ophævelsen af Majoratsbaandet og har troet, at Ophævelsen deraf ogsaa kunde blive særlig skodende for Sædegaardseierne, er man efter min Overbeviisning første Gang fremkommen med den første Deel af § 23 som et Vederlag til Sædegaardseierne og særlig Majoratsædegaardseiernes Opfattelse ligeoverfor det Angreb, der stete paa selve Majoratsbaandet. Dette er efter min Overtydning den nævnte Paragraphs Oprindelse; men denne dens Oprindelse har ganske vist ikke været Grunden eller dog ikke den eneste Grund til, at den er bleven optagen i det foreliggende Lovforslag. Jeg kjenner baade den ærede Justitsminister saa godt, at jeg veed, at han i det Hele ikke vilde gaae ind paa en saadan Bestemmelse blot for at give et Vederlag som det omtalte, og jeg kjenner derhos hans Anskuelser iøvrigt om det i § 23 omhandlede Spørgsmaal. Jeg veed, at han længe, ja, maastee altid har været stemt for en meget stærk Udvidelse af Testationsfriheden, og han har altsaa ifølge sin Anskuelse om Testationsfriheden her kunnet optage denne Paragraph, der efter min Mening fra først af er fremkommen af en ganske anden Grund og under